

Категорія та спеціалізація готельного підприємства надає помітний вплив на управління персоналом усіх рівнів та кваліфікацій. Категорія готельного підприємства характеризується кількістю зірок, і що вищий рівень зірковості/класу, то різноманітніший (ширший) асортимент послуг, що у свою чергу, впливає на склад та кількість підрозділів готелю. Спеціалізація передбачає орієнтацію засобу розміщення на певні види туризму: діловий туризм, екскурсійний, лікувальний та ін. Відповідно, спеціалізація характеризує тип готельного підприємства: санаторій, конгрес-готель, SPA-готель і т.д. спеціалізації засобу розміщення виявляється у тому, щодо персоналу пред'являються особливі вимоги до: кваліфікації, досвіду роботи, професійних компетенцій, знання мов тощо.

Також наявність певних вимог та встановлених готельним підприємством стандартів до співробітників вузького профілю з певними вимогами до кваліфікації просування та реалізації додаткових готельних послуг, орієнтованих на виділений сегмент ринку туризму (для санаторію у пріоритеті будуть кваліфіковані медичні працівники, а в бізнес-готелі може взагалі бути відсутнім медичний профіль та послуги рекреації). Фактор "категорія" передбачає наявність певних стандартів у готельній індустрії, у тому числі і стандартів, встановлених до персоналу. Вимоги до персоналу будуть змінюватись і залежно від спеціалізації засобу розміщення (професійні компетенції, кваліфікація, досвід роботи). Наприклад, засіб розміщення, орієнтований на рекреаційний туризм, може класифікуватися як санаторно-курортна установа. У такому разі спеціалізація підприємства висловлюється в наявності медичного профілю, оздоровчих програм, що, у свою чергу, вимагатиме наявності у співробітників, які надають медичні послуги, медичної освіти. Такий тип готельного підприємства як конгрес-готель буде орієнтований на діловий туризм та на певні конференц-групи, що вимагатиме додаткових вимог у галузі знання іноземних мов.

Слід зробити висновок, що успіх управління персоналом готельного підприємства в умовах впливу глобальних факторів (цифровізація економіки та коронакриза) багато в чому залежить від комплексного підходу до розгляду та визначення ключових галузевих факторів, які безпосередньо впливають на управління персоналом готельного підприємства. Цілісно побудована модель розуміння структурно-логічних і причинно-наслідкових зв'язків впливу факторів на особливості управління персоналом може стати для HR-фахівця гнучким інструментом ефективного управління, сприяючи оперативному прийняттю рішень, ініціюванню та швидкої адаптації до умов галузі, прогнозуванню можливостей і загроз, а також розроблення довгострокової стратегії управління підприємством загалом із опорою на виявлені чинники та особливості управління персоналом.

Список використаних джерел:

1. Комар Ю.М. Наукові засади інноваційних механізмів державного управління підготовкою студентів управлінських спеціальностей: моногр. Донецьк: СПД Купріянов, 2008. – 358 с.

Сорокіна Альона,
асистентка кафедри готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу
Херсонський державний університет

ПЕРЕДУМОВИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

У наукових колах сучасності широко обговорюється потреба модернізації українського товаровиробника, головна ідея якої – рекомендувати підприємствам кондитерської промисловості як первинній ланці виробництва зменшити певні труднощі задля вдосконалення технологічного процесу. Взагалі модернізація підприємств вважається моментом злету і відноситься до більш своєчасних завдань ринкової видозміни виготовлення продуктів в умовах сьогоденних викликів,

яка покладена в основу діяльності підприємства кондитерської галузі, його інноваційної сфери і можливостей бізнесу. Увага приділяється в основному потребам подальшого здійснення процесу виробничої модернізації підприємств кондитерської промисловості України. Основною метою втілення виробничої модернізації плантаріїв (модернізованих підприємств), вважається створення нової, прогресивної технології і належних загальних взаємозв'язків та створення конкурентних продуктів. Багатовекторність цього сценарію модернізації визначає інтереси в намірі його реалізації.

На розвиток корисного потенціалу суттєво впливає безліч факторів прибуткового зростання, зумовлених активним розробленням та інтеграцією вже існуючих і напрацьованих здобутків вітчизняної кондитерської галузі. Але адекватної реакції виробників, зумовленої експоненціальним зростанням попиту, на жаль, у досліджуваний проміжок часу не спостерігається, тому можна зробити висновок про відсутність тісного зв'язку наукових та інноваційних центрів із каналами розроблення і виготовлення продукції.

Науково-технічний прогрес є невід'ємним атрибутом зростання добробуту країни. Науковий рівень і виробничо-технологічний потенціал кондитерських підприємств, здатних до технічного освоєння нововведень або будь-яких технічних перетворень, стають не лише потужними конкурентними інструментами у процесі домінування на ринку використання сучасних, наукомістких технологій, а й основною умовою формування сприятливого інвестиційного клімату як для держави, так і для кондитерської галузі. Науково-технічний прогрес спричиняє вирішальний вплив на розвиток суспільства і структуру його споживання, що також відображається на виробничих підприємствах, які працюють на споживчий сектор економіки. Технологічний вклад, існуючий на виробництві, характеризується технічним рівнем усього підприємства що, безсумнівно, впливає на якість виробленого продукту. Значна частина вітчизняних підприємств знаходиться на низькому технічному рівні, який не відповідає навіть Четвертому технологічному укладу. Високий знос виробничого обладнання, використання застарілих технологій, недостатня кваліфікація персоналу та вкрай обмежені можливості оновлення основних фондів або часткової реструктуризації організаційної структури підприємства створюють негативний вплив на процес розвитку кондитерської галузі.

Метою інноваційної діяльності для кондитерських підприємств є отримання прибуткового ефекту від конкурентних переваг на ринку за рахунок нововведень, які надають створюваній продукції нові властивості, привабливі для споживачів.

Найважливішою властивістю сучасних кондитерських виробництв і підприємств є можливість зміни їхньої структури з метою перепрофілювання на випуск нової продукції, затребуваної ринком або державою.

Необхідність реструктуризації вітчизняних підприємств у ринкових умовах обґрунтовано невігідним здійсненням на кожному кондитерському підприємстві повного циклу розроблення і виробництва виробів та продуктів.

На сучасному етапі господарювання з урахуванням існуючих ризиків та загроз на макро-, мезо- та мікро-рівні одним із вагомих факторів розвитку кондитерської промисловості є оптимальне використання всіх наявних конкурентних переваг та формування нових їх типів, що забезпечить досягнення більш високих рівнів виробничо-просторової конкурентоспроможності підприємств даної сфери господарювання. Водночас споживачі харчових продуктів також мають свободу вибору відповідно до місця проживання, режиму життєдіяльності та відтворення, рівня добробуту, споживчих переваг тощо. У результаті цього виникає система взаємозалежностей та взаємозв'язків між усіма учасниками ринку кондитерських продуктів, основою якої є конкуренція. Базуючись на вказаних методологічних положеннях, слід визначити основні напрями формування та використання конкурентних переваг у процесі управління та розвитку кондитерської промисловості у напрямі забезпечення її виробничо-просторової конкурентоспроможності.

Основні вектори формування та використання конкурентних переваг підприємств кондитерської галузі:

– забезпечення рівноваги макроекономічної системи, що є важливою умовою забезпечення

конкурентоспроможності, оскільки робить виробничо-господарську діяльність підприємств кондитерської промисловості прогнозованою та стабільною;

- розширення сировинної бази підприємств кондитерської промисловості, що дає можливість формування ефективної асортиментної та цінової політики, забезпечення скорочення витрат виробничо-господарської діяльності та зростання прибутковості;

- закріплення позицій на освоєних та вихід на нові ринки збуту продукції з пріоритетом забезпечення внутрішніх потреб країни. Це дасть змогу сформуванню гарантії реалізації продукції кондитерської промисловості, а також сприятиме залученню нових продавців і покупців, підвищенню загального рівня конкуренції та запобігатиме негативним її проявам;

- розвиток інституційного середовища, що сприятиме зростанню рівня конкурентоспроможності, оскільки воно впливає на ті способи конкуренції, за якими підприємства кондитерської промисловості формують та розподіляють свої переваги і зазнають витрат на реалізацію стратегій та програм розвитку;

- підвищення інноваційно-технологічного рівня виробництва, що сприятиме зростанню ефективності й швидкості сприйняття та впровадження нововведень підприємствами кондитерської галузі в технологічному і технічному плані з метою підвищення продуктивності виробничо-господарської та збутової діяльності;

- забезпечення ефективного використання інвестиційно-інноваційного потенціалу, що полягає в активному залученні вигідних фінансових ресурсів на впровадження інновацій. Це має забезпечити стабільність, рівновагу та розширене відтворення виробництва солодких продуктів у довгостроковій перспективі;

- підтримка ефективного розвитку інфраструктури, що сприятиме доступності товаровиробників до ринків сировини та збуту готової продукції, їх довготривалому зберіганню з метою нівелювання сировинних, збутових та сезонних обмежень;

- зростання ефективності кадрового забезпечення діяльності підприємств кондитерської промисловості, що є однією з базових умов реалізації інновацій та сприяння їх розширеному відтворенню;

- сприяння стабільності та доступності фінансового ринку, що є одним з основних інструментів ефективної інвестиційної політики та інноваційних трансформацій;

- удосконалення бізнес-середовища функціонування підприємств кондитерської промисловості, що за рахунок спрощення та забезпечення прозорості регулюючого впливу сприяє зростанню продуктивності виробництва;

- дотримання інтересів усіх учасників ринку кондитерської продукції, що дасть можливість запобігати появі нових ризиків та загроз для його конкурентного функціонування.

Загалом конкурентоспроможність підприємств кондитерської галузі об'єктивно зумовлена господарською самостійністю її складників у процесі виробництва та реалізації товарів, намаганням максимізувати доходи та мінімізувати витрати, розширювати масштаби виробництва та реалізації продукції з одночасною залежністю їх від кон'юнктури ринку. Слід зазначити, що вільна підприємницька діяльність дає можливість підприємствам кондитерської промисловості не лише залучати та використовувати доступні фактори виробництва відповідно до своїх потреб, а й здійснювати роботу з формування нових конкурентних переваг у тих сферах, які є більш привабливими та необхідними.

Технологічна, технічна та інноваційна модернізація не має сенсу в сучасних умовах розвитку без урахування та застосування її на підприємствах з отриманням відповідного доходу. Відставання підприємств у впровадженні виробничої модернізації, остаточно зруйнує ринкові відносини організаційно-правової власності з іншими суб'єктами господарювання та призведе в галузі до слабкої інноваційної діяльності у сфері технологій, виникнення застійних явищ в порядку управління виробництвом, погіршення якості та конкурентоспроможності виробленої продукції, радикальних змін або кризи в кадровому потенціалі. Адже модернізація полегшує працю, підвищує її продуктивність, якість виробленої продукції, але реальне здійснення такої модернізації потребує значних зусиль.

Отже, модернізація підприємств кондитерської промисловості України на основі

інноваційного розвитку являє собою реальний спосіб забезпечення прориву соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Науково-інноваційна інфраструктура регіону в контексті розвитку готельно-ресторанної індустрії. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. 2018. Вип. 21. С. 25–32.

2. Бутко М. П., Бердар М. М. Підходи до визначення чинників формування ефективної виробничо-просторової організації підприємств харчової промисловості. Економіка та держава. 2018. № 6. С. 28–32.

Чапаров Єгор,

здобувач, 241 «Готельно-ресторанна справа»

Науковий керівник: Шикіна Ольга, к.е.н., доцент
Одеський національний економічний університет

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІСЕ-ТУРИЗМУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ

Протягом останніх років, Україна стала важливим гравцем у міжнародному бізнесі, а це сприяло розквіту туризму МІСЕ (зустрічі, інсентиви, конференції та виставки) в країні. Український сегмент МІСЕ-туризму перетворився на стратегічний напрямок розвитку національної економіки. Організація МІСЕ-подій розповсюдилася в різних містах України, включаючи Одеський регіон, що пропонує різноманітні культурні та екстремальні заходи, задовольняючи інтереси різних корпоративних туристів.

Організація подій МІСЕ неможлива без встановлення співпраці з різними готелями, конференц-центрами та транспортними компаніями в місті. Одеський регіон може забезпечити ідеальні умови для великих груп, які беруть участь у зустрічах, конференціях та інших корпоративних заходах [1].

Діловий туризм стає дійсно перспективним напрямком для Одеси. Збільшення обсягу ділового туризму в місті в суттєвій мірі пов'язане з анексією Криму, коли більшість ділових заходів перемістилися в Одеський регіон.

Звісно, на сучасний момент світова пандемія та війна суттєво вплинула на обсяги ділових поїздок, змушуючи більшість заходів відбуватися в онлайн форматі. Однак, Одеса залишається привабливим місцем для майбутніх ділових подій та може впевнено адаптуватися до змінених умов, надаючи високий рівень сервісу та інфраструктури для МІСЕ-туризму [2].

Зараз в Україні налічується щонайменше 642 готелі, які надають послуги бізнес-туристам. Варто зазначити, що поширення готелів ділового призначення по території України відбувається вкрай нерівномірно [3]. Так, більшість бізнес-готелів (станом на 31.12.2021 р.) зосереджено в центрах ділової активності – Київській (27%), Одеській (24%) та Львівській (14%) областях, на які припадає 65% їх загальної кількості. На рис.1 зазначені лідери по наявності готелів ділового призначення [4].

На основі даних рис. 1, можна зробити висновок, що Одеська область є однією з ключових локацій для розвитку бізнес-готельної інфраструктури в Україні. За цими даними, 24% бізнес-готелів у країні розташовані саме в Одеській області, що свідчить про активний розвиток корпоративних заходів і МІСЕ-туризму в цьому регіоні. Одеська область має потужний потенціал для подальшого зростання ділового туризму, приваблюючи як внутрішні, так і міжнародні події та подорожі бізнес-подорожніх.

Туристична база Одеської області готова приймати велику кількість відпочиваючих протягом всього року. Літом регіон приваблює туристів з відпочинком на морському узбережжі, а взимку акцент робиться на розвитку ділового туризму. Щороку у зв'язку з ростом кількості сучасних готельних комплексів з необхідною інфраструктурою для проведення